

Parlamentaariselle Yle-työryhmälle

Ylen vastine Medialiiton taulukkoon Yleisradion rahoituksesta suhteutettuna muihin Pohjoismaihin vuonna 2023

Yleisradio on saanut tietopyynnöllä parlamentaarisen Yle-työryhmän sihteeristöltä Medialiiton 8.4.2024 työryhmälle toimittaman esityksen Ylen rahoituksen tasosta suhteessa muihin pohjoismaisiin yleisradioyhtiöihin ja Viroon vuonna 2023, jonka otsikko on *“Yleisradioyhtiön rahoitus oli Suomessa suhteellisesti Pohjoismaiden korkein vuonna 2023”*.

Tässä muistiossa Yle esittää parlamentaariselle työryhmälle korjatut, tilinpäätöksiin perustuvat tiedot kyseisten yleisradioyhtiöiden rahoituksesta kyseisenä vuonna. Lisäksi pohjoismaisessa vertailussa on mukana Islanti, jonka Medialiitto oli jättänyt omasta vertailutaulukostaan pois.

Medialiiton esittämät vertailuluvut poikkeavat merkittävästi Euroopan yleisradioliiton EBU:n jäsenyhtiöiltään keräämistä tiedoista, jotka perustuvat julkisiin tai vielä julkistamattomiin yleisradioyhtiöiden **tilinpäätöstietoihin vuodelta 2023**. Medialiiton luvuista ei kaikilta osin käy ilmi, mihin lähteeseen laskelmat perustuvat.

Yle on saanut tässä esitetyt tiedot pyynnöstä EBU:n tietopalvelun kautta, ja toimittaa ne parlamentaariselle työryhmälle luottamuksellisina, koska Tanskan DR:n ja Norjan NRK:n tilinpäätöksiä ei ole vielä virallisesti julkistettu.

Ylen rahoitus on keskitasoa tai vähän sen alle

Yleisradiotoiminnan rahoitus on Suomessa keskitasoa tai vähän sen alle, **kun sitä verrataan** muihin Pohjoismaihin tai keskipokoisiin Euroopan **maihin, joiden yleisradioyhtiöt ovat samankaltaisia**. Kaikissa Pohjoismaissa julkisen palvelun yleisradiotoiminnalla on laaja, kansalaisten yhdenvertaiseen palveluun perustuva tehtävä, johon rahoitus perustuu.

Jokaisessa maassa on kuitenkin omat kansalliset ja kulttuuriset erityispiirteensä, jotka on **syytä ottaa huomioon eri maiden mediajärjestelmiä ja yleisradioyhtiöitä vertailtaessa**. Viro poikkeaa historiallisen ja kulttuurisen taustansa vuoksi vertailtavista yhtiöistä, eikä yleisradiotoimintaan Virossa sisälly samanlaisia lakisääteisiä velvoitteita kuin Suomessa ja muissa Pohjoismaissa.

Oheisessa taulukossa on tilinpäätöksiin perustuvat tiedot yleisradioyhtiöiden vuoden 2023 julkisesta rahoituksesta, joka **on lähes kaikissa yhtiöissä suurempi kuin Medialiiton vertailussa**. Lisäksi taulukossa esitetään Medialiiton käyttämät tunnusluvut eli **rahoitus suhteessa** bruttokansantuotteeseen ja asukaslukuun vertailukelpoisuuden

vuoksi, jotka niin ikään **poikkeavat Medialiiton laskelmista**.

Yleisradioyhtiöiden julkinen rahoitus Pohjoismaissa ja Virossa 2023				
Erot Medialiiton vastaaviin lukuihin näkyvät suluissa				
	Yhtiön julkinen rahoitus (milj. €)	Rahoitus suhteessa BKT:hen (%)	Rahoitus suhteessa väkilukuun (€)	
Suomi / Yle	523,48 (-)	0,19% (+0,01 %-yks.)	93,35	(-1,75)
Ruotsi / SVT, SR ja UR	775,66 (-10)	0,14% (-)	71,73	(-2,47)
Tanska / DR				
Norja / NRK				
Islanti / RÚV	38,31	0,14 %	98,73	
Viro / ERR	47,19 (+3)	0,12% (+0,01 %-yks.)	35,01	(+1,21)

Lähde: EBU, väestötilastot IMF, valuutanvaihtokurssit Bloomberg

Kuten edellä on todettu, yleisradioyhtiöiden rahoituksen taso määräytyy niiden lakisääteisten tehtävien perusteella, joiden lähtökohtana ovat yhteiskunnan ja kansalaisten tarpeet.

Bruttokansantuotteeseen suhteutettu vertailu on mittarina ongelmallinen, koska se on riippuvainen talouden suhdannekehityksestä, joka voi vaihdella eri maissa ja eri vuosina eikä huomioi esimerkiksi kansallisia erityispiirteitä tehtävässä ja väestörakenteessa. Hyvä esimerkki tästä on öljyvaroiltaan vauras Norja, jossa BKT-luku on selvästi muita alhaisempi, vaikka Norja käyttää asukasta kohden enemmän rahaa yleisradiotoimintaan kuin muut Pohjoismaat.

Asukaskohtainen per capita -vertailu taas antaa rajoitetun kuvan julkisen palvelun tehtävien hoitamiseen tarvittavasta rahoituksesta, joka vaatii väestön koosta riippumatta tietyn tason. Esimerkiksi uutisen, lastenohjelman tai opetussisällön tekeminen maksaa yhtä paljon, oli se sitten tehty 10 miljoonan asukkaan Ruotsissa tai 5,6 miljoonan asukkaan Suomessa.

Yleisradiotoimintaa rahoitetaan myös muilla tuloilla

Pohjoismaisten yleisradioyhtiöiden toimintaa rahoitetaan pääasiassa julkisella rahoituksella, joko Yle-veron kaltaisella maksulla tai erilaisin mekanismein valtion budjetista. Tämä lisäksi yleisradioyhtiöillä voi olla muita tuloja, joita käytetään toiminnan rahoittamiseen. Tällaisia tulonlähteitä ovat esimerkiksi esitysoikeuksien myynnistä tai studio- ja laitevuokrista saadut korvaukset, joiden osuus Ylen rahoituksesta on pienempi

kuin esimerkiksi Tanskassa ja Ruotsissa. Medialiiton vertailussa kokonaistulot eivät ole mukana, joten Yle liittää muistioon myös tätä koskevia tietoja ko. yhtiöistä.

Julkisen rahoituksen lisäksi DR saa kaupallisia tuloja muita pohjoismaisia yleisradioyhtiöitä enemmän, esitysoikeuksien myynnin ja studio- ja laitevuokrien lisäksi myös tytäryhtiönsä kautta omistamansa konserttitalon myyntituloista. SVT:llä Ruotsissa taas sponsorointi on sallittu pienessä mittakaavassa ja tietyin, tarkkaan määritellyin ehdoin, esimerkiksi Euroviisujen ja urheilulähetysten yhteydessä. Islannissa yleisradioyhtiö RÚV saa julkisen rahoituksen lisäksi mainostuloja.

Kun kokonaistulot otetaan huomioon, Ylen rahoitus on alle Pohjoismaiden keskitason, ja asukaslukuun suhteutettuna Tanskan kanssa samaa luokkaa ja selvästi pienempi kuin Norjassa ja Islannissa.

Yleisradioyhtiöiden kokonaistulot (julkinen rahoitus + muut tulot) 2023			
	Tulot yhteensä (milj. €)	Suhteessa BKT:hen (%)	Suhteessa väkilukuun (€)
Suomi / Yle	529,58	0,19 %	94,43
Ruotsi / SVT, SR, UR	809,42	0,15 %	74,85
Tanska / DR			
Norja / NRK			
Islanti / RÚV	58,54	0,21 %	150,88
Viro / ERR	50,40	0,13 %	37,39

Lähde: EBU, väestötilastot IMF, valuutanvaihtokurssit Bloomberg